

Abstract čeština

V této disertační práci tematizuji akt fotografování se zvláštním důrazem na vidění, které tento akt konstituuje. Abych toto téma osvětlil, odkazuji na ranou filozofii Martina Heideggera a japonského filozofa Kitaró Nišidy. Vycházím z Heideggerova „pragmatismu” a „apriorismu” a nejprve rozvíjím hypotézu o napětí mezi pasivitou a aktivitou fotografického vidění. Na jedné straně jsou fotografové závislí na již existujících entitách a kontextech, v nichž se nám entity jeví „především”; na druhé straně fotografové disponují „apriorní znalostí” týkající se rámování, která jim pomáhá aktivovat fotografické vidění ve správný okamžik a za správných okolností. Vedle myšlenky modifikace vidění od praktického zájmu („Umsicht”) k teoretickému („Hinsehen”) pojednávám o fotografickém vidění také s odkazem na Heideggerovu myšlenku fenomenologické redukce. Než fotografové použijí své fotoaparáty a připraví se na vlastní záběr, modifikují své chápání bytí setkávaných entit, tj. provádějí fenomenologicko-fotografickou redukci. První část disertační práce končí zařazením tématu autenticity, jehož prostřednictvím se pro diskusi o fotografických praktikách stává relevantním několik dalších dílčích témat, jako je individuace, nálady a také okamžik. Ve druhé části disertační práce odkazuji na Nišidovu filozofii jako na hlavní konceptuální rámec, v němž lze fotografování zkoumat interkulturním způsobem. Nejprve se odvolávám na pojem čisté zkušenosti (純粹經驗), abych naznačil, že fotografický akt probíhá před rozdělením „subjektu” a „objektu”. Nišidovo nedualistické myšlení pak dále aplikuji na oblast fotografování tím, že se zabývám teorií japonského filozofa o logice místa (場所的論理). V tomto rámci analyzuji příslušná „místa” fotografování – fotoaparát, fotografa, fotografickou situaci – a jejich vzájemný vztah. Nakonec se věnuji Nišidově pozdější tvorbě a jeho pojetí historického světa (歴史的世界) a těla (身体). Pojednávám o dialektické determinaci vnitřku a vnějšku historicky situovaného fotografického aktu. Viditelnost fotografů, jejich tělesné pohyby při fotografování, stejně jako možnost individuálního vyjádření světa jako takového, patří k tématům, která jsou diskutována v této závěrečné části disertační práce.

Keywords: Heidegger – Nishida – Fenomenologie – Fotografování